

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У АГРОСФЕРІ РЕГІОНУ

CONCEPTUAL FOUNDATIONS FOR IMPROVEMENT OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF ACTIVATION OF INVESTMENT ACTIVITIES IN THE AGRICULTURE

У статті розглянуто особливості формування стратегії вдосконалення організаційно-економічного механізму пожевлення інвестиційних процесів у агросфері, що забезпечуватиме зростання конкурентоспроможності аграрних виробників і дотримання вимог продовольчої безпеки країни та регіонів. Головне значення у досягненні зазначених цілей має наявність дієвого організаційно-економічного механізму розвитку інвестиційної діяльності в агросфері, який має забезпечити зв'язок між надходженням інвестицій у галузь та зростанням конкурентоспроможності агропродовольчої продукції. Дослідження показали, що забезпечення належного рівня державного стимулювання реалізації інвестиційних проектів у агросфері на засадах державно-приватного партнерства потребує вжиття нових заходів із вирішення цих завдань, які мають бути втілені в рамках концепції вдосконалення організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку інвестиційної діяльності в агросфері. Для успішної реалізації визначеної концепції необхідно розробити детальну програму заходів та встановити цільові пріоритети.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, активізація інвестування, інвестиційна діяльність, агросфера регіону, економічний потенціал.

организационно-экономического механизма оживления инвестиционных процессов в агросфере, что будет обеспечивать рост конкурентоспособности аграрных производителей и соблюдение требований продовольственной безопасности страны и регионов. Главное значение в достижении указанных целей имеет наличие действенного организационно-экономического механизма развития инвестиционной деятельности в агросфере, который должен обеспечить связь между поступлением инвестиций в отрасль и ростом конкурентоспособности агропродовольственной продукции. Исследования показали, что обеспечение надлежащего уровня государственного стимулирования реализации инвестиционных проектов в агросфере на основе государственно-частного партнерства требует принятия новых мер по решению этих заданий, которые должны быть воплощены в рамках концепции совершенствования организационно-экономического механизма стратегического развития инвестиционной деятельности в агросфере. Для успешной реализации определенной концепции необходимо разработать подробную программу мероприятий и установить целевые приоритеты.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, активизация инвестирования, инвестиционная деятельность, агросфера региона, экономический потенциал.

УДК 339.9.01

<https://doi.org/10.32843/bses.51-26>

Турленко Н.В.

к.е.н., докторант
Одеська національна академія харчових технологій

Turlenko Nataliya

Odessa National Academy
of Food Technologies

В статье рассмотрены особенности формирования стратегии совершенствования

The article deals with the peculiarities of forming a strategy of improving the organizational and economic mechanism of revitalization of investment processes in the agricultural sphere, which will ensure the increase of competitiveness of agricultural producers and compliance with food security requirements of the country and regions. The key to achieving these goals is the existence of an effective organizational and economic mechanism for the development of investment activities in the agro-sphere, which should provide a link between the flow of investment in the industry and increasing the competitiveness of agro-food products. Studies have shown that ensuring an adequate level of state incentives for the implementation of agro-sphere investment projects on the basis of public-private partnership requires the introduction of new measures to address these objectives, which should be implemented within the concept of improving the organizational and economic mechanism of strategic development of investment activities in the agro-sphere. Successful implementation of a specific concept requires the development of a detailed program of activities and the setting of target priorities. The main prerequisite for the formation of a productive investment development program is the coordination of all processes at the stages of planning and implementation, monitoring and control, evaluation of efficiency and adjustment. To stimulate the development of the region's agrosphere, it is possible to use a wide range of state regulation instruments to ensure that all types of activities are profitable. The right choice of the strategy of state support for the development of the agro-food market will provide an opportunity to provide the necessary balance of concentration, specialization and differentiation of agricultural production, increase of profitability of producers, increase of production volumes and sale of products, including for export. The study found that ensuring an adequate level of state incentives for the implementation of investment projects in the agro-sphere on the basis of public-private partnership requires the introduction of new measures to address these objectives, which should be implemented within the concept of improving the organizational and economic mechanism of strategic development of investment activities in the agro-sphere.

Key words: organizational and economic mechanism, activation of investment, investment activity, agrosphere of the region, economic potential.

Постановка проблеми. Ключовим фактором зростання економічного потенціалу розвитку України та її регіонів є активізація інвестиційної діяльності в реальному секторі економіки, базовою складовою частиною якого є аграрна сфера. Цього можна досягти шляхом нарощування обсягів вкладення інвестиційних коштів, оптимізації їх структури та їх ефективного використання у секторах агро-

сфери. В такий спосіб формується головна мета стратегії вдосконалення організаційно-економічного механізму пожевлення інвестиційних процесів у агросфері, що має забезпечити зростання конкурентоспроможності аграрних виробників й дотримання вимог продовольчої безпеки країни та регіонів.

Задля нагромадження інвестиційного потенціалу агросфери, що забезпечує ринок аграрною

сировиною й продовольчими товарами, слід сконцентрувати дію важелів державного регулювання на фінансовій підтримці агросфери, всілякому сприянні пошуків інноваційної активності аграрних виробників, стимулюванні інтеграційних процесів між аграрними та переробними підприємствами, а також суб'єктами інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження аспектів теорії та практики інвестицій, інвестиційної діяльності, що мають велике значення для визначення пріоритетних напрямів в аграрній сфері та агробізнесі, здійснювали як зарубіжні вчені (Д. Колеман, Б. Фуллер, Р. Херстейн, Д. Джоргенсон, В. Крелле, Д. Лернер, Дж. Мегінсон), так і вітчизняні (І.О. Бланк, Н.І. Басюркіна, В.П. Горьовий, С.О. Гуткевич, А.А. Задоя, О.В. Захарчук, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська, В.Г. Чабан, В.В. Лагодієнко, І.В. Ліпсіц, І.І. Лукінов, Р.М. Мудрак, П.І. Юхименко, Г.М. Підлісецький, М.М. Кропивко, П.Т. Саблук, А.М. Ужва). Водночас питання вдосконалення організаційно-економічного механізму активізації інвестиційної діяльності у агросфері регіону потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є формування стратегії вдосконалення організаційно-економічного механізму пошуків інвестиційних процесів у агросфері, що забезпечуватиме зростання конкурентоспроможності аграрних виробників і дотримання вимог продовольчої безпеки країни та регіонів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головне значення в досягненні зазначених цілей має наявність дієвого організаційно-економічного механізму розвитку інвестиційної діяльності в агросфері, який має забезпечити зв'язок між надходженням інвестицій у галузь та зростанням конкурентоспроможності агропродовольчої продукції.

Обґрунтування й правильний вибір пріоритетних напрямів удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку інвестиційної діяльності в агросфері багато в чому залежать від достовірності їх аналізу та об'єктивності оцінювання їх вагомості й важливості для вирішення проблем розвитку. Ці процеси мають відбуватися із залученням до обговорення вчених-аграріїв, представників агробізнесу, керівників та фахівців аграрних підприємств. Важливо врахувати інтереси представників малого агробізнесу, на частку якого припадає близько половини агропродовольчої продукції.

Найбільш недосконалими інструментами організаційно-економічного механізму розвитку інвестиційної діяльності в агросфері є інструменти за такими напрямками:

- сприяння залученню кредитних ресурсів для фінансування інвестиційних проєктів;
- вдосконалення виробничої, транспортно-логістичної та збутової інфраструктури аграрного виробництва;

- активізація інноваційних процесів у агросфері;

- кадрове забезпечення, зокрема підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації фахівців агросфери для забезпечення вимог інноваційного розвитку;

- державна підтримка розроблення, фінансування й реалізації інвестиційних проєктів у агросфері;

- розвиток державно-приватного партнерства в агросфері [1].

Розвиток виробничої, транспортно-логістичної та збутової інфраструктури аграрного виробництва передбачає отримання синергетичного ефекту від вкладення прямих інвестицій в аграрне виробництво й інфраструктурні об'єкти, які обслуговують операційну діяльність підприємств агросфери. Інфраструктура має забезпечувати здійснення допоміжних процесів у агросфері, зокрема транспортно-логістичних процесів, складської логістики, заготівлі та зберігання матеріалів і готової продукції, сервісного обслуговування й ремонту техніки, будівництва, маркетингу та збуту, комунікації.

У розвинених країнах інфраструктурне обслуговування аграрного виробництва здійснюють численні організації, які спеціалізуються на конкретних видах супроводження. Державне регулювання спрямоване на формування сприятливого клімату для функціонування цих організацій. У країнах Європи (у Німеччині, Франції тощо) заготівельні й складські організації та підприємства первинної обробки сировини прирівнюються до аграрних виробників і користуються перевагами пільгового податкового режиму. Машинні пули в Німеччині здійснюють повний комплекс обслуговування: від ремонту й технічного обслуговування сільськогосподарської техніки, що належить фермерським господарствам, до виконання ґрунтообробних робіт, догляду за рослинами й збирання врожаю. При цьому їх комерційна діяльність враховується під час оподаткування лише щодо виконання додаткових, а саме агротехнічних, робіт, а основні роботи, такі як ремонт і технічне обслуговування техніки, не оподатковуються [2].

Податкові пільги та бюджетні субсидії надаються, наприклад, французьким будівельним організаціям, які обслуговують фермерські господарства.

Шведські аграрії отримують державні субсидії на покриття витрат із транспортування й зберігання аграрної продукції, її зберігання та первинної обробки, забою худоби. Ці кошти дають змогу використовувати послуги сторонніх організацій для виконання цих робіт. Отже, ринок допоміжного обслуговування аграрного виробництва активно розвивається, а аграрні виробники повною мірою забезпечені послугами із транспортування, складування, зберігання тощо [2].

Під час формування механізмів та інструментів стимулювання розвитку інфраструктури агросфери у регіонах необхідно враховувати те, як це вплине на розвиток основних операційних процесів аграрного виробництва, їх ефективність, інвестиційну привабливість аграрних виробників та агросфери загалом.

Значною проблемою нині є забезпечення техніки, що належить аграрним підприємствам, запасними частинами, сервісним обслуговуванням і ремонтом. Це пов'язано з недостатністю фірмових центрів технічного обслуговування та високими цінами на ці послуги. Відсутні прямі поставки запчастин від виробників, тому запчастини купуються у посередників за завищеними цінами, а ремонт здійснюється несертифікованими центрами з порушенням норм і технології, що веде до зниження якості обслуговування, отже, якості сільськогосподарських робіт. Звідси випливають втрати частини врожаю, зниження продуктивності праці та якості агропродовольчої продукції.

Доцільно у кожному адміністративному районі відповідно до реальної потреби сформувати машинно-технологічні станції з частковим фінансуванням із коштів державного бюджету та участю держави в управлінні ними. Такі станції мають укласти дилерські договори з провідними поставальниками сільськогосподарської техніки. Вони можуть діяти і як приватні фірми, і на кооперативних засадах. Допомога держави в цьому разі має полягати в наданні субсидій для підготовки працівників, покриття відсотків по отриманих кредитах, а також у виділенні будівель і приміщень на пільгових умовах.

Формування виробничої, транспортно-логістичної та збутової інфраструктури дасть змогу підвищити економічну віддачу всіх видів задіяних ресурсів. До складу інфраструктури мають також входити племінні та насінницькі організацій, служби ветеринарного обслуговування, поставальники добрив і засобів захисту рослин, консалтингові фірми тощо.

Відчувається недолік інформаційно-програмних комплексів для управління потоками матеріальних ресурсів у агросфері, аналоги яких давно впроваджені у промисловості й торгівлі. Брак уваги до цієї проблеми пов'язаний насамперед із низькою платоспроможністю аграрних підприємств як потенційних покупців цих розробок.

Держава має відіграти провідну роль у забезпеченні розробки інформаційно-логістичних систем управління потоками ресурсів аграрних підприємств. Ці розробки необхідно доручити науковим установам із фінансуванням робіт коштами державного бюджету. Таке складне завдання не можна реалізувати на регіональному рівні, тому воно має вирішуватись на загальнодержавному рівні.

Іншим масштабним за обсягами фінансування завданням, яке можна вирішити лише на загальнодержавному рівні, є стимулювання інноваційного процесу та впровадження новітніх розробок у практику функціонування агросфери.

Інноваційні процеси в агросфері гальмуються через наявність цілої низки особливостей, які пов'язані з регіональною та галузевою специфікою, специфікою технологічних та організаційних процесів. Головними факторами, що негативно впливають на інноваційні процеси в агросфері, слід визначити:

- відсутність зв'язків та взаємодії аграрних підприємств із науковими установами;
- відсутність фінансування та непрямої підтримки вітчизняних розробок у сфері агротехнологій та організації агробізнесу;
- неузгодженість дій наукових установ, відсутність об'єднуючого та спрямовуючого впливу держави у сфері розробок.

Водночас існування значного потенціалу природних ресурсів регіону, наявність значного науково-технічного потенціалу, значного попиту на внутрішньому агропродовольчому ринку, потенціалу органічного землеробства й тваринництва, розвинутої інформаційної мережі сприяють інноваційному розвитку агросфери регіону.

Формування комплексного дієвого механізму державної підтримки інновацій у агросфері, якій притаманний високий ризик, дасть змогу пожвавити інноваційну активність підприємств та організацій в усій системі: від проведення фундаментальних досліджень до реалізації практичних розробок у аграрному виробництві, що сприятиме сталому розвитку регіональної агросфери у стратегічній перспективі.

Галузеві агропромислові та регіональні особливості Одеської області вказують на те, що в регіоні насамперед слід підтримувати такі напрями інноваційного розвитку, як селекційна та племінна робота, розроблення та впровадження нової техніки й технологій, інновації в екологічній та інформаційній сферах.

Селекційний та племінний розвиток формується з таких складових частин, як створення нових сортів та гібридів агрокультур; виведення нових порід сільськогосподарських тварин і кросів птиці, виведення сортів рослин і порід тварин із підвищеною стійкістю до хворіб та шкідників, здатних протистояти несприятливим зовнішнім чинникам.

Інновації у техніці та технологіях включають удосконалення механізмів та технічних засобів, використовуваних у аграрному виробництві, їх адаптацію та підгонку до умов конкретного виробництва, розроблення та впровадження нових видів техніки, новітніх аграрних та переробних технологій, інноваційних технологій у тваринництві, розроблення та використання нових видів добрив,

засобів захисту рослин і тварин, впровадження ресурсоощадних, мало- та безвідходних технологій виробництва, зберігання й транспортування агропродовольчої продукції задля підвищення якості та безпеки харчових продуктів.

Впровадження інновацій в екологічній сфері передбачають перш за все біологізацію та екологізацію рослинництва, формування сприятливих природних умов для проживання сільського населення.

Інновації в інформаційній сфері мають здійснюватися за такими напрямками, як автоматизація виробничих процесів і систем управління в аграрній сфері, розроблення новітніх комп'ютерних систем управління аграрним підприємством, застосування супутниково-навігаційних систем у землеробстві та транспортуванні.

Вжиття зазначених заходів вимагає дієвої підтримки з боку держави на всіх рівнях влади, а також фінансування коштами державного, обласних і місцевих бюджетів. Базовими фінансовими інструментами стимулювання інноваційної активності в агросфері є:

– пряме державне фінансування, тобто розподіл бюджетних коштів та коштів позабюджетних фондів відповідно до системи стратегічних пріоритетів розвитку національного господарства, розвитку інфраструктури інноваційного розвитку, стратегічних прогнозів і планів соціально-економічного розвитку держави та регіонів;

– непряме стимулювання інноваційної активності засобами податкової та амортизаційної політики, забезпечення пільгових умов кредитування для інвесторів, науково-технічної політики, регулювання діяльності фінансово-кредитних установ тощо.

Кошти державного й місцевих бюджетів доцільно спрямовувати на формування єдиного інформаційного середовища, що забезпечуватиме аграрних виробників та інвесторів відомостями про ринок інновацій, джерела фінансування інновацій; адресну допомогу у реалізації інноваційно-інвестиційних проєктів щодо впровадження нових видів техніки й технологій, створення бази даних інновацій з можливістю оцінювання їх ефективності й термінів окупності інвестицій.

Розвиток кадрового потенціалу аграрного виробництва, підготовки та підвищення кваліфікації працівників для забезпечення інвестиційних проєктів, пов'язаних з інноваційними засобами виробництва, потребує застосування специфічних важелів та інструментів, що діють на стику розвитку системи освіти, агросфери та регіональної економіки.

Забезпечення належного рівня державного стимулювання реалізації інвестиційних проєктів у агросфері на засадах державно-приватного партнерства потребує вжиття нових заходів із вирішення цих завдань, які мають бути втілені в рамках концепції вдосконалення організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку інвестиційної діяльності в агросфері. Удосконалений алгоритм реалізації цієї концепції наведений на рис. 1.

Для успішної реалізації концепції необхідно розробити детальну програму заходів та встановити цільові пріоритети. До основних засад формування системи управління реалізацією концепції слід віднести:

– єдність нормативно-правового, науково-методичного та інформаційного забезпечення заходів програми;

Рис. 1. Етапи формування й реалізації концепції вдосконалення організаційно-економічного механізму розвитку інвестиційної діяльності в агросфері регіону

– залучення до розроблення програмних заходів представників органів влади регіону, агробізнесу, наукової спільноти.

Головною передумовою формування результативної програми розвитку інвестиційної діяльності є узгодження всіх процесів на етапах планування й реалізації, моніторингу й контролю, оцінювання ефективності й коригування [3]. Для досягнення цієї мети потрібні детальний план програмних заходів та система цільових індикаторів реалізації концепції, які мають відповідати цільовим індикаторам стратегічного плану соціально-економічного розвитку регіону загалом. Отже, ними є:

– зростання обсягів виробництва агропродовольчої продукції в аграрних підприємствах всіх форм власності;

– зростання обсягів переробки та виробництва продовольчих продуктів;

– зростання обсягів інвестування в основний капітал аграрних підприємств;

– зростання рівня рентабельності аграрних підприємств;

– зростання заробітної плати працівників агросфери;

– зниження у структурі витрат агропродовольчої продукції частки витрат на енергоресурси.

Важливою умовою забезпечення узгодженості стратегічних програмних заходів щодо соціально-економічного розвитку Одеського регіону та заходів щодо розвитку інвестиційної діяльності є створення дієвої системи експертизи програм, побудованої на засадах об'єктивності оцінок, компетентності та незалежності експертів. Це дасть змогу фахово обґрунтувати необхідні корективи, внесені у змісті заходів та цільових індикаторів програми.

Наступним етапом є визначення потреби програми у фінансових ресурсах. Необхідно визначити доцільні джерела фінансування (кошти державного, регіонального, місцевого бюджетів), механізми й конкретні фінансові інструменти (субсидії, кредитування, агролізинг тощо). Цей етап також передбачає визначення відповідальних виконавців програмних заходів та розпорядників грошових коштів.

Однією з умов ефективності програми є також оцінювання відповідності фінансових можливостей регіону потребам вжиття програмних заходів. Необхідно оцінити та проаналізувати склад, зміст та рівень ризиків реалізації програми, а також обґрунтувати склад заходів із подолання ризиків.

Уповноважений орган державної влади в регіоні має відповідати за реалізацію програми, досягнення визначених цільових орієнтирів, ефективного використання бюджетних ресурсів, що виділяються на реалізацію програми, застосування ефективних форм і методів управління ходом вжиття заходів програми.

Для успішного вжиття програмних заходів необхідно забезпечити ефективну координацію дій усіх сторін-учасників за допомогою спеціального координаційного органу. До його складу слід залучити представників науки й освіти, агробізнесу, органів влади регіону. Функціями цього органу мають бути:

– обґрунтування пропозицій щодо розвитку інвестиційної діяльності в агросфері у рамках програмних орієнтирів;

– моніторинг вжиття програмних заходів;

– контроль виконання запланованих програмних, а головне, контроль цільового й ефективного використання бюджетних коштів, виділюваних на програмні заходи;

– розроблення й обґрунтування рекомендацій щодо внесення коректив та підвищення результативності реалізації програми з огляду на індикатори процесу реалізації програми й динаміку регіонального розвитку;

– аналіз та оцінювання результатів експертної оцінки інвестиційних проєктів, передбачених для реалізації в рамках програми за критеріями змісту, часу, вартості й ефективності.

Оперативне управління ходом вжиття програмних заходів передбачає виконання таких функцій [4]:

– збирання, оброблення та аналізування інформації про процеси й результати вжиття заходів програми;

– проведення експертизи на всіх стадіях реалізації програми;

– організація й проведення незалежного оцінювання показників ефективності реалізації програми й ступеня досягнення встановлених програмних цілей;

– контроль за вжиттям програмних заходів на основі порівняння встановлених цільових критеріїв із фактично досягнутими результатами.

За виявлення відхилень від установлених значень необхідно встановити причини, що їх викликали, за необхідності визначити коригуючі заходи щодо усунення цих відхилень. За необхідності доцільно також переглянути склад запланованих програмних заходів, обсяг та напрями виділюваних коштів та відкоригувати зміст програми, що може забезпечити скоріше досягнення встановлених цільових критеріїв. За виявлення нових об'єктивних факторів, що не дають змоги досягти цільових параметрів, необхідно терміново переглянути зміст і терміни реалізації програми. Ця процедура є циклічною й має повторюватися до досягнення встановлених результатів програми.

Завершальною стадією є комплексне оцінювання ефективності програмних заходів за узагальнюючими показниками, які з урахуванням індикаторів ходу реалізації програми та ступеня досягнення запланованих результатів мають стати базисом для подальших програм.

Отже, державне регулювання розвитку агропродовольчого ринку регіону є цілісною системою організаційно-економічних, адміністративних та нормативно-правових заходів, яких вживають загальнодержавні та регіональні органи влади, державні установи й громадські організації для забезпечення комплексного, збалансованого, сталого розвитку агропродовольчого ринку регіону відповідно до тенденцій розвитку національного й світового господарства.

Для вжиття комплексу першочергових заходів із державного регулювання розвитку ключових агропродовольчих ринків і підвищення обсягів виробництва стратегічно важливих видів агропродовольчої продукції в регіонах доцільно сформувати спеціальні керівні органи, які мають вирішувати комплекс питань розвитку ринку, зокрема формування в регіонах мережі оптових ринків аграрної продукції й контролювання їх діяльності. У процесі вдосконалення фінансово-кредитної інфраструктури агросфери необхідно забезпечити розвиток і поширення мережі організацій небанківського типу недержавної форми власності, особливо у сфері мікрофінансування. Система мікрофінансування забезпечує аграріїв невеликими за сумою кредитними коштами на короткий термін, що є важливим інструментом розвитку агросфери, особливо в період сезонних робіт. Організація системи мікрофінансування може забезпечити підприємцям стартовий капітал для початку їх діяльності та необхідні оборотні кошти.

Податкова політика також є важливим елементом державного регулювання розвитку агробізнесу. Держава задля забезпечення сталого економічного зростання змінює структуру та рівень податкових ставок (ГДВ, податок на прибуток, єдиний соціальний внесок), а також надає податкові пільги певним групам підприємців. Стосовно агросфери доцільним є використання методів скорочення ставок податку на прибуток для аграріїв, а також запровадження системи інвестиційного податкового кредиту.

Висновки з проведеного дослідження. Забезпечення належного рівня державного стимулювання реалізації інвестиційних проєктів у агросфері на засадах державно-приватного партнерства потребує вжиття нових заходів із вирішення цих завдань, які мають бути втілені в рамках концепції вдосконалення організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку інвестиційної діяльності в агросфері. Для успішної реалізації визначеної концепції необхідно розробити детальну програму заходів та встановити цільові пріоритети. До основних засад формування системи управління реалізацією концепції слід віднести:

– єдність нормативно-правового, науково-методичного й інформаційного забезпечення заходів програми;

– залучення до розроблення програмних заходів представників органів влади регіону, агробізнесу, наукової спільноти.

Головною передумовою формування результативної програми розвитку інвестиційної діяльності є узгодження всіх процесів на етапах планування й реалізації, моніторингу й контролю, оцінювання ефективності й коригування.

Для стимулювання розвитку агросфери регіону існує можливість використання широкого набору інструментів державного регулювання для реального забезпечення прибуткового ведення всіх видів діяльності. Правильний вибір стратегії державної підтримки розвитку агропродовольчого ринку дасть можливість забезпечити необхідний баланс концентрації, спеціалізації та диференціації аграрного виробництва, зростання прибутковості виробників, нарощування обсягів виробництва й реалізації продукції, зокрема на експорт.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Горбатюк Л.М. Окремі аспекти класифікації інвестицій. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2010. № 2. С. 201–204.
2. Лагодієнко В.В. Реалізація інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності у харчовій галузі. *Бізнес-Навігатор*. 2013. № 2(31). С. 178–183.
3. Bondarenko S., Lagodienko V., Sedikova I., Kalaman O. Application of project analysis software in project management in the pre-investment phase. *International Journal of Mechanical Engineering and Technology*. 2018. Vol.9. Issue 13. December. P. 676–684.
4. Uzhva A.M. Methodological instruments of strategic planning of regional agricultural business. *Modern science*. 2016. № 4. P. 31–36.

REFERENCES:

1. Gorbatiuk L.M. (2010) Okremi aspekty klasyfikatsiyi investytsiy [Some aspects of classification of investments]. *Bulletin of the Poltava State Agrarian Academy*, vol. 2, pp. 201–204.
2. Lagodiienko V.V. (2013) Realizatsiya investytsiynoho zabezpechennya innovatsiynoyi diyal'nosti u kharchoviy haluzi [Implementation of investment support for innovation in the food industry]. *Business-Navigator*, vol. 2, no 33, pp. 178–183.
3. Bondarenko S., Lagodienko V., Sedikova I., Kalaman O. (2018) Application of project analysis software in project management in the pre-investment phase. *International Journal of Mechanical Engineering and Technology*. Vol. 9. Issue 13. December, pp. 676–684.
4. Uzhva A.M. (2016) Methodological instruments of strategic planning of regional agricultural business. *Modern science*. 2016. № 4. P. 31–36.